

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра української преси**

Затверджено

на засіданні кафедри української преси
(протокол №1 від 31 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри –
доц. Ігор Паславський

**Силабус з навчальної дисципліни
«Психологія конфлікту»,
яку викладають в межах
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЖУРНАЛІСТИКА»
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика**

Назва дисципліни	«Психологія конфлікту»
Адреса викладання дисципліни	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра української преси
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладач дисципліни	Онуфрив Соломія Тарасівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української преси
Контактна інформація викладачів	solomiya.onufriv@lnu.edu.ua https://journ.lnu.edu.ua/employee/onufriv-s-t , Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 402
Консультації до дисципліни	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн-консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/Psychologia-konfliktu.pdf
Інформація про дисципліну	Навчальна дисципліна «Психологія конфлікту» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 061 - журналістика для освітньо-професійної програми «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка викладається у 8 семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну «Психологія конфлікту» розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні знання з основ психології конфлікту, його теорії та причини, анатомію та типологію конфліктів, особливості внутрішньоособистісного конфлікту, стилі і стратегії поведінки особистості в конфлікті, журналістики в умовах конфлікту. А також навчитися застосовувати теоретичні знання з предмету в журналістській практиці.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Психологія конфлікту» є осмислити природу і типологію конфлікту, з'ясувати психологічні причини конфліктів, механізми їх запобігання, перебігу та розв'язання. Цілі курсу: <ul style="list-style-type: none"> • навчити студентів відповідним стилям поведінки, тобто вирішення конфлікту; • здатність ефективно використовувати теоретичні знання у професійній роботі. • навички створювати якісні журналістські тексти на конфліктно-чутливу тематику на різних медіаплатформах.
Література для вивчення дисципліни	Базова література 1. Гірник А.М. Основи конфліктології. – Вид. Дім “Києво-Могилянська академія”, 2010. – 222 с. 2. Гірник А., Бобро А. Конфлікти. Структура. Ескалація. Залагодження.

	<p>Вид. 2-е. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. – 172 с.</p> <p>3. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства. – Львів, 2003.</p> <p>4. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. К.: «Компанія ВАІТЕ», 2016. - 118 с.</p> <p>5. Конфліктно-чутлива журналістика : короткий словник-довідник термінів і понять / уклад. Н. В. Виговська, Ю. В. Любченко, К. Г. СіріньокДолгарьова. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 94 с.</p> <p>6. Як викладати журналістику конфлікту. Посібник для викладачів факультетів журналістики / Загальна редакція Дуцик Д.Р., - К.: ГО «Український інститут медіа та комунікації», 2019. - 112 с.</p> <p style="text-align: center;">Додаткова література</p> <p>1. Капусцінський Ришард. Автопортрет репортера. – К.: Темпора, 2011.– 134 с.</p> <p>2. Лубкович І. М. Соціальна психологія масових комунікацій. Л., 2013. – 252 с.</p> <p>3. Москаленко Валентина. Психологія соціального впливу. – К., 2007.</p> <p>4. Гірник А., Бобро А. Конфлікти. Структура. Ескалація. Залагодження. Вид. 2-е. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. – 172 с.</p> <p>5. Гірник А.М. Основи конфліктології. – Вид. Дім “Києво-Могилянська академія”, 2010. – 222 с.</p> <p>6. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства. – Львів, 2003.</p> <p>7. Католик Г., Михайльчишин Г. Практикум з психології. Психологія агресії, конфлікту, любові. – Л., 2009. – 128 с.</p> <p>8. Кепс Р. Як писати про війну. Як розказати власну історію. К.: «Смолоскип», 2022. - 160 с.</p> <p>9. Мацієвський Д. Деякі проблеми теорії конфліктів та насильства //Генеза. – 1995. – №3.</p> <p>10. Пірен М. Основи конфліктології. – К., 1998. – 238с.</p> <p>11. Примуш М. В. Конфліктологія: Навчальний посібник. – К. Професіонал, 2006. – 288 с.</p> <p>12. Саморегуляція українських медіа під час дії воєнного стану в Україні. З досвіду роботи Комісії з журналістської етики : Аналітично-довідковий збірник / За заг. ред. Л. Кузьменко, Л. Куш, М. Дворового, О. Погорелова. К.: Комісія з журналістської етики, 2022. - 90 с.</p> <p>13. Чалдіні Р. Психологія впливу. – Харків, 2015.</p> <p>14. Управління кризовими комунікаціями. URL : https://euprostitir.org.ua/courses/lecture/149009</p> <p style="text-align: center;">Інтернет-джерела</p> <p>1. Детектор Медіа URL : https://detector.media/</p> <p>2. Інститут масової інформації URL : https://imi.org.ua/</p> <p>3. Український інститут медіа та комунікації URL : https://www.facebook.com/umci.ngo/</p>
Обсяг дисципліни	<p>Денна форма: 22 години аудиторних занять (з них 11 годин лекцій, 11 годин практичних занять) та 68 годин самостійної роботи</p> <p>Заочна форма: 16 год аудиторних занять (8 год. лекцій, 8 практичних занять), 134 год. – самостійна робота.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сутність теорій конфлікту; • природу і причини конфліктів; • типологію конфліктів;

	<ul style="list-style-type: none"> • анатомію конфлікту, його розвиток; • стилі і стратегії поведінки в конфлікті; • процедури примирення (переговори, посередництво, фасилітація), їх особливості, особливості та правила проведення; • особливості журналістського спілкування в умовах конфлікту. <p>Після завершення цього курсу студент буде вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати конфліктну ситуацію та конфлікт; • визначати причини конфлікту; • складати карту конфлікту; • грамотно комунікувати в умовах конфлікту;
Ключові слова	Конфлікт, анатомія конфлікту, переговори, фасилітація.
Формат дисципліни	Очний /заочний
Теми	Див СХЕМУ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік вкінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з загальних та журналістикознавчих дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату бакалавра.
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекція, презентація, дискусія, групова робота, метод проєктів, дебати (оксфордські, панельні, «за» і «проти»), робота в малих групах, метод світового кафе та інші фасилітаційні методи, інтерактивні методи навчання: рольова гра, ситуативна гра (симуляція), метод мозкової атаки, кейс-метод, елементи онлайн-навчання: робота з онлайн-дошкою на платформі Padlet, Jamboard, Mentimeter.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <p>30 балів - відповіді на практичних заняттях (по 5 балів за 1 заняття).</p> <p>40 балів – дві письмові роботи (2 роботи по 20 балів)</p> <p>1. Презентація / есе / подкаст «Аналіз конфліктної ситуації: на прикладі фільму»;</p> <p>2. Презентація / есе / подкаст «Аналіз внутрішньоособистісного конфлікту: на прикладі книги»;</p> <p>30 балів – семестрове ІНДЗ «Аналіз професійного журналістського конфлікту: на прикладі журналістських текстів/відео /подкастів»</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна добросовісність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-</p>

	<p>якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до екзамену (чи контрольної роботи)	Залік за результатами поточної успішності
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Змістовний модуль 1. Анатомія конфлікту. Стили поведінки у конфлікті. Журналістика в умовах конфлікту					
1-2 тижні	<p>Тема 1. Конфлікт, його теорії та причини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конфліктогенна ситуація і конфлікт. 2. Теорії конфлікту в психології. 3. Конфлікт і агресія. Конфлікт як процес. 4. Причини конфліктів. Риси та індивідуальні особливості особистості. 5. Пастка відповідальності як причина конфліктів. 	<p>Лекція (2 год)</p> <p>Практичне заняття (2 год)</p>	<p>Гірник А.М. Основи конфліктології. – Вид. Дім “Києво-Могилянська академія”, 2010. – 222 с.</p> <p>Гірник А., Бобро А. Конфлікти. Структура. Ескалація. Залагодження. Вид. 2-е. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. – 172 с.</p> <p>Католик Г., Михайльчишин Г. Практикум з психології. Психологія агресії, конфлікту, любові. – Л., 2009. – 128 с.</p>	<p>Опрацювати літературу.</p> <p>Пройти психологічні тести. (11 год)</p>	Тиж День
3-4 тижні	<p>Тема 2. Типологія конфліктів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конфлікти: конструктивні і деструктивні, емоційні і ділові, глобальні і локальні, гострі і хронічні, 	<p>Лекція (1 год)</p> <p>/</p> <p>Практичне заняття</p>	<p>Гірник А.М. Основи конфліктології. – Вид. Дім “Києво-Могилянська академія”, 2010. – 222 с.</p> <p>Гірник А., Бобро А. Конфлікти. Структура. Ескалація. Залагодження.</p>	<p>Презентація / есе /подкаст «Аналіз конфліктної ситуації: на прикладі</p>	Тиж День

	<p>короткочасні і тривалі, антагоністичні та неантагоністичні.</p> <p>2. Внутрішньоособистісний конфлікт.</p> <p>3. Міжособистісні конфлікти.</p> <p>4. Конфлікт взаємин. Інформаційний конфлікт. Конфлікт цінностей. Конфлікт інтересів. Конфлікт структурний. Вік особистості як основа для класифікації конфліктів.</p>	(1 год)	<p>Вид. 2-е. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. – 172 с.</p> <p>Католик Г., Михайльчишин Г. Практикум з психології. Психологія агресії, конфлікту, любові. – Л., 2009. – 128 с.</p>	фільму» (11 год)	
5-6 тижні	<p>Тема 3. Анатомія конфлікту</p> <p>1. Структура конфлікту: проблема, сторони, позиції. Конфлікт як процес.</p> <p>2. Розвиток конфлікту на рівні емоцій. Розгортання суперечки у відкрите протистояння.</p> <p>3. Аналіз конфлікту.</p> <p>4. Карта конфлікту.</p>	<p>Лекція (2 год) / Практичне заняття (2 год)</p>	<p>Гірник А.М. Основи конфліктології. – Вид. Дім “Кієво-Могилянська академія”, 2010. – 222 с.</p> <p>Гірник А., Бобро А. Конфлікти. Структура. Ескалація. Залагодження. Вид. 2-е. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. – 172 с.</p> <p>Католик Г., Михайльчишин Г. Практикум з психології. Психологія агресії, конфлікту, любові. – Л., 2009. – 128 с.</p>	<p>Опрацювати літературу. Пройти психологічні тести. (11 год)</p>	Тиж-День
7-8 тижні	<p>Тема 4. Внутрішньоособистісний конфлікт.</p> <p>1. Природа та причини внутрішніх конфліктів.</p> <p>2. Мотиваційний конфлікт та його різновиди.</p> <p>3. Психологічний захист як показник наявності внутрішнього конфлікту та його прояв.</p>	<p>Лекція (2 год) / Практичне заняття (2 год)</p>	<p>Гірник А.М. Основи конфліктології. – Вид. Дім “Кієво-Могилянська академія”, 2010. – 222 с.</p> <p>Гірник А., Бобро А. Конфлікти. Структура. Ескалація. Залагодження. Вид. 2-е. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. – 172 с.</p> <p>Католик Г., Михайльчишин Г. Практикум з психології. Психологія агресії, конфлікту, любові. – Л., 2009. – 128 с.</p>	<p>Презентація / есе / подкаст «Аналіз внутрішньоособистісного конфлікту: на прикладі книги»; (11 год)</p>	Тиж-День
9-10 тижні	<p>Тема 5. Стили і стратегії поведінки особистості в конфлікті.</p> <p>Стили поведінки особистості в конфлікті К. Томаса та Кілмена.</p> <p>Аналіз позитивних і негативних сторін цих</p>	<p>Лекція (2 год) / Практичне заняття (2 год)</p>	<p>Гірник А.М. Основи конфліктології. – Вид. Дім “Кієво-Могилянська академія”, 2010. – 222 с.</p> <p>Гірник А., Бобро А. Конфлікти. Структура. Ескалація. Залагодження. Вид. 2-е. – К.: Вид-во Соломії</p>	<p>Опрацювати літературу. Пройти психологічні тести. (11 год)</p>	Тиж-день

	<p>стилів. Взаємодія партнерів в конфлікті з різними комбінаціями стилів поведінки в конфлікті та проблема розв'язання (або ескалації конфлікту). Визначення стилів поведінки особистості в конфлікті.</p>		<p>Павличко "Основи", 2004. – 172 с. Католик Г., Михайльчишин Г. Практикум з психології. Психологія агресії, конфлікту, любові. – Л., 2009. – 128 с.</p>		
11 тижень	<p>Тема 6. Журналістика в умовах конфлікту. Конфліктне спілкування. Конфліктно-чутлива журналістика. Журналістика конфлікту в умовах російсько-української війни</p>	<p>Лекція (2 год) / Практичне заняття (2 год)</p>	<p>1. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. К.: «Компанія ВАІТЕ», 2016. - 118 с. 2. Конфліктно-чутлива журналістика : короткий словник-довідник термінів і понять / уклад. Н. В. Виговська, Ю. В. Любченко, К. Г. СіриньокДолгарьова. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 94 с. 3. Як викладати журналістику конфлікту. Посібник для викладачів факультетів журналістики / Загальна редакція Дуцик Д.Р., - К.: ГО «Український інститут медіа та комунікації», 2019. - 112 с.</p>	<p>ІНДЗ «Аналіз професійного журналістського конфлікту: на прикладі журналістських текстів/відео /подкастів» (13 год)</p>	Тиж-День

Розробник

доц. Соломія ОНУФРІВ